

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Rachunkowość a controlling

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 513

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2018

Redakcja wydawnicza: Justyna Mroczkowska
Redakcja techniczna i korekta: Barbara Łopusiewicz
Łamanie: Beata Mazur
Projekt okładki: Beata Dębska

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronach internetowych
www.pracnaukowe.ue.wroc.pl
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
(CC BY-NC-ND 3.0 PL)

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2018

ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Zamówienia na opublikowane prace należy składać na adres:
Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław
tel. 71 36 80 602; e-mail: econbook@ue.wroc.pl
www.ksiegarnia.ue.wroc.pl; ksiegarnienaukowe.pl

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp	9
Agnieszka Bieńkowska, Zygmunt Kral, Anna Zabłocka-Kluczka: Funkcja koordynacyjna controllingu strategicznego w świetle wyników badań ogólnopolskich / Coordination function of strategic controlling in the light of the results of nationwide research	11
Magdalena Bochenek: Ocena systemu budżetowania w przedsiębiorstwie / Assessment of the budgeting system in the enterprise	25
Halina Buk: Składniki przychodu regulowanego w taryfach dystrybucji energii elektrycznej / Elements of the regulated revenue in the electricity distribution services	35
Halina Chłodnicka: System informacyjny a przydatność sprawozdań finansowych / Information system vs. the usefulness of financial statements	46
Marlena Ciechan-Kujawa, Katarzyna Goldmann: Kluczowe czynniki sukcesu projektów crowdfundingowych / Key success factors of crowdfunding projects	55
Małgorzata Cieciora, Hanna Czaja-Cieszyńska: Rachunkowość w świetle założeń psychologii na temat natury człowieka / Accounting in the light of psychology assumptions on human nature	66
Anna Ćwiąkała-Malys, Krzysztof Malys: Rola zakładowego planu kont w budowie informacji ekonomicznej w publicznej szkole wyższej / The role of the plan of the chart of accounts in management information in institutions of public higher education	75
Anna Ćwiąkała-Malys, Iwona Piotrowska: Centralny rejestr faktur i zmiany w przepisach karnych i karnych skarbowych jako sposoby ograniczania zjawiska „pustych faktur” / A Central VAT Invoice Register and changes in penal and fiscal penal laws as a way of limiting the phenomenon of fictitious invoices	88
Joanna Dynowska, Maciej Zapadka: Wdrożenie MSSF 8 <i>Segmenty operacyjne</i> w spółkach branży drzewno-papierniczej / Implementation of IFRS 8 Operating Segments in companies of the wood and paper industry	99
Marek Gajewski: Rola systemu informacyjnego w tworzeniu wartości przedsiębiorstw / The role of the information system in creating the values of enterprises	108
Stanisław Gędek: Definiowanie ryzyka / Defining risk	119
Renata Gmińska, Grażyna Voss: Audyt wewnętrzny – przyczyny i obszar wdrażania / Internal audit – causes and implementation area	131

Arleta Gregulska-Oksińska: Metodyczne problemy techniki ankietowej w badaniach zarządzania ryzykiem w jednostkach samorządu terytorialnego/Methodological problems of questionnaire technique in the research of risk management in local self-governments units	142
Marcin Hernes, Andrzej Bytniewski: Funkcjonowanie kognitywnych programów agentowych w podsystemie finansowo-księgowym i controllingu zintegrowanego systemu informatycznego zarządzania/Functioning of cognitive agents in financial-accounting and controlling sub-systems in an integrated management information system	159
Jacek Jaworski, Grzegorz Krzykowski: Controlling działalności naukowej a parametryzacja jednostek naukowych/Controlling of the scientific activity vs. parameterization of scientific entities.....	170
Angelika Kaczmarczyk: Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży w aspekcie zasady wiernego i rzetelnego obrazu/Non-current assets held for sale in terms of true and fair view.....	180
Zdzisław Kes, Malwina Wolak: Kaskadowanie budżetu sprzedaży w przedsiębiorstwie farmaceutycznym/Cascading of a sales budget in a pharmaceutical enterprise	188
Jerzy Kitowski: Krytyczna analiza stosowania metody Edwarda Altmana w badaniu sprawozdań finansowych/Critical analysis of the Altman's method in the audit of financial statements	205
Marcin Klinowski: Komunikacja w controllingu projektów/Communication in the management control of projects.....	213
Krzysztof Konstantyn: Koncepcja wdrożenia budżetowania w rachunku odpowiedzialności w przedsiębiorstwach produkujących konstrukcje budowlane/Conception of budgeting introduction in responsibility accounting in building construction productions enterprises.....	222
Michał J. Kowalski: Zmiany efektywności podatkowej spółek notowanych na GPW w Warszawie – wnioski z badań empirycznych/Changes in tax efficiency on Warsaw Stock Exchange – evidence from the field.....	234
Maria Kubacka: Problematyka wykorzystania ekonomicznej wartości dodanej jako miernika wartości przedsiębiorstwa/Issue of use of economic value added as a measure of enterprise value.....	244
Jarosław Kujawski: Wielokrotna cena transferowa/Multiple transfer pricing	253
Dawid Lahutta, Paweł Wroński: Wpływ rentowności wyodrębnionych jednostek organizacyjnych szpitala na rentowność placówki medycznej – studium przypadku/Influence of profitability of individual organizational units on medical facility's profitability – case study	265
Agnieszka Lew: Wpływ rewizji finansowej na stan przychodów i kosztów jednostki gospodarczej – wyniki badań empirycznych/The influence of a financial review on the state of revenue and costs of the economic unit – results of empirical tests	275

Janusz Nesterak, Przemysław Radziszewski, Karolina Śliwa: Wykorzystanie technologii eyetrackingowej w badaniach nad optymalizacją procesów biznesowych realizowanych w systemie ERP / The use of eye tracking technology in research on improvement of business processes conducted in ERP system.....	284
Marta Nowak: Kierunek kariery zawodowej a koncepcje controllingu personalnego / Professional career direction and human resource controlling concept.....	293
Joanna Nucińska: Sprawozdawczość samorządów w zakresie wydatków i dokonań edukacyjnych / Local government units' reporting on educational expenditure and achievements	304
Michał Pozwa: Limitowanie kosztów w rachunku wyniku podatkowego / Limiting tax costs	315
Małgorzata Rzesutek, Łukasz Szydelko: Metoda podzielonej płatności i jej wpływ na zarządzanie płynnością finansową przedsiębiorstwa – wybrane aspekty / The influence of split payment to financial liquidity management – the chosen aspects	323
Beata Sadowska: Wykorzystywanie narzędzi rachunkowości w sektorze usług komunalnych oraz ich rola w koncepcji społecznie odpowiedzialnego biznesu (CSR) / Accounting tools in the municipal services sector and their role in the concept of corporate social responsibility.....	331
Agata Sierpińska-Sawicz: Zakres wykorzystania kredytów bankowych przez przedsiębiorstwa w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej / Scope of using credit loans by enterprises in Poland against the background of the European Union countries	342
Anna Stroncsek: Zastosowanie zintegrowanych systemów informatycznych a zwinność organizacji / The application of integrated IT systems vs. the agility of the organization.....	353
Waldemar Szczepaniak, Magdalena Szydelko: Formy kontroli a zapewnienie prawidłowej realizacji projektów unijnych w publicznych uczelniach technicznych / Forms of control vs. provision of correct implementation of union projects in public technical institutions	364
Olga Szolno: Uwarunkowania racjonalności w gospodarowaniu środkami publicznymi w jednostkach samorządu terytorialnego / Conditions for rationality in the management of public funds in local governments units ...	373
Anna Szycha: Definicja rachunkowości zarządczej w ujęciu ewolucyjnym / Definition of management accounting – the evolutionary approach	383
Alfred Szydelko: Pojemność informacyjna zmiany stanu produktów / Information capacity of the change in the state of products.....	395
Joanna Świerk: Zarządzanie strategiczne instytucją kultury / Strategic management of the cultural institution	404

Monika Ucieszyńska: Nadzór and realizacją zadań w administracji skarbowej / Supervision over the execution of tasks in tax administration	415
Wiesław Wasilewski: Identyfikacja ryzyka w działalności miejskiej instytucji kultury / Risk identification in the municipal cultural institution	427
Lidia Wiatrak: Strategia jakości usług w krajowej administracji skarbowej / Service quality strategy in The National Tax Administration	436
Marcin Wierziński: Rachunkowość zarządcza a odnowa modelu biznesowego przedsiębiorstwa. Ujęcie syntetyczne / Management accounting vs. business model renewal. Synthetic depiction.....	453
Grzegorz Zimon: Strategie zarządzania zobowiązaniami w grupach zakupowych / Liabilities management strategies in group purchasing organizations.....	468
Tomasz Zygmąński: Psychologiczne uwarunkowania budżetowania – wybrane zagadnienia / Psychological causations of budgeting – selected issues...	478

Wstęp

Rachunkowość przedsiębiorstw i instytucji jest ukierunkowana na dostarczanie informacji wewnętrznym i zewnętrznym użytkownikom. Informacje te dotyczą procesów gospodarczych i efektów działalności wykorzystywanych w dokonywaniu ocen i podejmowaniu decyzji. To sprawia, że rachunkowość jest najważniejszym elementem systemu informacyjnego jednostek gospodarczych. Stanowi również podstawową bazę informacyjną dla controllingu.

Rachunkowość zorientowana na controlling ma za zadanie informacyjne wspomaganie procesu podejmowania decyzji i oceny działalności poszczególnych jednostek organizacyjnych na poziomie całego przedsiębiorstwa. Rachunkowość ukierunkowana na controlling zapewnia obsługę informacyjną wszystkich funkcji zarządzania: planowania, organizowania, motywowania i kontrolowania.

Rola rachunkowości w systemie informacyjnych controllingu wynika z jej zadania, którym jest pomiar rezultatów działalności jednostki gospodarczej oraz poszczególnych ośrodków odpowiedzialności. Rezultaty tego pomiaru są prezentowane nie tylko w sprawozdaniach finansowych, ale także w wewnętrznych raportach sporządzanych okresowo oraz na bieżąco według potrzeb. Jakość informacji dostarczanych przez rachunkowość w dużym stopniu decyduje o skuteczności działań podejmowanych w ramach controllingu.

Rachunkowości uważanej za najważniejszy system informacyjny controllingu jest poświęcony niniejszy zeszyt Prac Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Zeszyt prezentuje artykuły naukowe dotyczące następujących zagadnień:

- teorii rachunkowości zarządczej i controllingu,
- praktycznych rozwiązań z zakresu rachunkowości zarządczej i controllingu,
- modeli i instrumentów rachunkowości zarządczej i controllingu,
- controllingu funkcjonalnego i controllingu zasobów przedsiębiorstwa,
- budżetowania działalności przedsiębiorstw i instytucji,
- komputerowego wspomaganie rachunkowości zarządczej i controllingu,
- systemu informacyjnego rachunkowości.

Pragniemy wyrazić nadzieję, że niniejszy tom będzie stanowić pewien przyczynek do doskonalenia sposobu przetwarzania informacji w systemie rachunkowości, która jest podstawową bazą informacyjną dla controllingu.

Edward Nowak, Maria Nieplowicz, Marcin Kowalewski

Przepraszam Panią dr Melanię Bąk, adiunkta w Katedrze Finansów i Rachunkowości Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, że – z uwagi na rażące niedbalstwo z mojej strony – w moim artykule pt.: *Aspekty behawioralne w rachunkowości przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych*, opublikowanym w czasopiśmie „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 440 Rachunkowość a controlling”, red. E. Nowak, M. Kowalewski, M. Nieplowicz, Wrocław 2016, s. 382-391, wykorzystałem znaczną część artykułu Pani dr Melanii Bąk pt.: *Problemy behawioralne w rachunkowości przedsiębiorstwa*, opublikowanego w czasopiśmie „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego” nr 628, seria Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia, nr 32, Szczecin 2011, s. 47-60, bez podania źródła, czym naruszyłem prawa autorskie Pani dr Melanii Bąk.

dr Tomasz Lis
adiunkt w Katedrze Informatyki i Rachunkowości Międzynarodowej
Wydziału Finansów i Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego
w Katowicach